

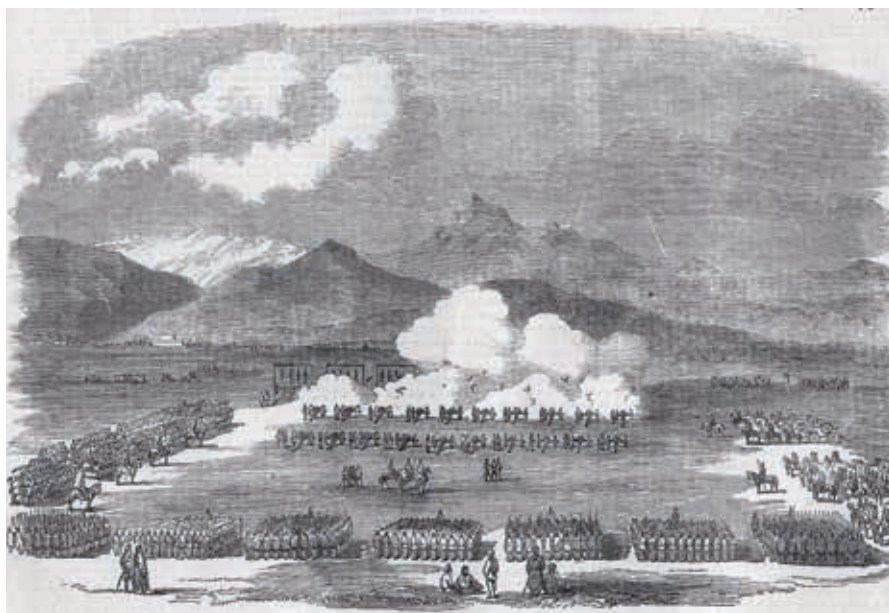
Popravy dělem

Munro, řekl Nána Sáhib, tví lidé přivázali k ústím děl sto dvacet zajatců z Pěšávaru a po nich zahynulo touto strašnou smrtí přes dvanáct set sipáhiů... Jeden z tvých předků, Hector Munro, odvážil se jako první použít strašného trestu (v Indii v roce 1760), kterého tví lidé hrůzným způsobem užívali i za povstání roku 1857. To on rozkázal uvazovat zaživa k ústím děl Indy, naše otce, naše bratry... Munro, zemřeš stejně, jako umírali naši lidé! A otočil se, aby ukázal na obrovské pětimetrové dělo uprostřed nádvoří. (Jules Verne, Zemí šelem)

KDE se vlastně vzal trest, který u dnešního člověka vzbuzuje přinejmenším odpor? Jules Verne připisuje vynález popravy dělem Angličanům, respektive britské armádě, chránící britské koloniální panství v Indii v 18. a 19. století za použití nejtvrdějších prostředků. Velkému francouzskému spisovateli v tomto směru přitakávali a vlastně ještě přitakávají i mnozí jiní, jimž taková fabulace vyhovuje, i když má daleko ke skutečnosti. Britové totiž *přišli k hotovému*, prostě převzali cizí zavedené obyčeje, jejichž kořeny sahají snad až do prehistorie dělostřelectva.

Kořeny asi u Mughalů

Už na počátku 16. století je doloženo používání děl k popravám domorodců portugalskými kolonizátory, které se postupně rozšířilo na Ceylonu (od r. 1509), v Africe (1569–1573) a v Brazílii (1618). Není ale vyloučeno, že Portugalci nebyli vynálezci tohoto prostředku, protože za vlády

Poprava v Pěšávaru roku 1857: uprostřed dvě řady děl, za nimi řada šibenic. K hromadným popravám docházelo při likvidaci velkého indického povstání v letech 1857–1859. Zpravidla probíhaly se vsí vojenskou parádou a za hojné účasti obecnstva, které se na toto vyobrazení jaksi nevešlo.

Poprava vzbouřených sipáhiů kdesi v Indii roku 1859

Velkých Mughalů (také mogulů; v celé Indii od r. 1526) se používal na indickém subkontinentu. Není vyloučeno, že jeho kořeny bychom našli ještě hlouběji v minulosti. Nicméně první doložená poprava výstřely z děl se uskutečnila roku 1526, kdy syn budoucího mughalského panovníka Humájún dal takto usmrtit najednou hned stovku afghánských zajatců.

Mughalové a jejich vykonavatelé výstřely z děl popravovali až do 18. století především povstalce a rebely, zbabělce a dezertéry z armády, ale někdy i náboženské a kriminální zločince. Vládcí zřejmě předpokládali, že zdánlivě krutý způsob popravy odradí případné následovníky a napodobovatele *zločinců*. V tom se ale mýlili, tak jako mnozí jiní před moguly a po mogulech. V době, kdy